

AUTOKLUB ČESKÉ REPUBLIKY

Opletalova 29, 110 00 Praha 1
tel. 602 363 032
e-mail: spicka@autoklub.cz, www.autoklub.cz

LÉKAŘSKÉ PROHLÍDKY ŘIDIČŮ SENIORŮ JAK JE TO S PLATNOSTÍ LÉKAŘSKÉHO POTVRZENÍ?

Řidiči senioři, kteří nejsou řidiči z povolání, musí absolvovat lékařské prohlídky v souvislosti s dosažením věku 60, 65 a 68 let, pak každé dva roky (v 70, 72, 74, ... atd. letech). Prohlídka se může uskutečnit nejdříve 6 měsíců před dosažením uvedených věkových limitů a nejpozději v den jejich dovršení, tedy v den narozenin – viz § 87 odst. 3 a násl. zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších zákonů.

Vypadá to, že tyto povinnosti by měly být jasné řidičům, policistům i příslušným úředníkům, ale v praxi to tak jednoznačné není. Co když např. řidič absolvuje vyšetření ve lhůtě delší než 6 měsíců před dovršením předepsaného věku, anebo třeba, ať už z jakéhokoliv důvodu, ve věku 71 let? To by pak měl jít na další vyšetření už po pár měsících či týdnech, či ad absurdum dokonce po uplynutí i jen několika dnů? Prostým jazykovým výkladem zákona by se k takovýmto závěrům dalo dospět.

Poznámka: Vycházíme z předpokladu, že lékař vydá potvrzení na dobu 2 let. Pokud by platnost potvrzení stanovil na dobu kratší, např. na 1 rok anebo na dobu ještě kratší, toto omezení je nutno respektovat.

Zákon by však podle našeho názoru měl být vykládán spíše teleologicky, s ohledem na účel sledovaný úpravou pravidelných lékařských vyšetření. Tímto **účelem je zajištění, aby povinní řidiči byli vždy řádně zdravotně způsobilí a aby bylo možné včas podchytit možné změny ve zdravotním stavu**, k nimž v průběhu času může dojít zejména v souvislosti s věkem a stárnutím.

Jestliže zákonodárce stanovil pro osoby starší 68 let povinnost podrobovat se vyšetřením ve dvouletých periodách, je třeba této úpravě, podložené zcela jistě i odbornými poznatky lékařské vědy, dát přednost před ryze formalistickým uplatňováním zákona jen na základě jeho jazykové formulace. **Důležité je, aby povinný řidič starší 68 let měl vždy platný posudek o zdravotní způsobilosti vydaný, od jehož vydání neuplynuly více než 2 roky** (tedy za předpokladu, že nebyl vydán s platností kratší – viz též poznámka výše).

Platnost posudku nemůže podle našeho názoru skončit dříve než za 2 roky (byl-li s touto platností vydán) jenom proto, že řidič v mezidobí přesáhl věk 70, 72 atd. let. Pokud by takto náhlá změna zdravotního stavu řidiče byla všeobecně pravděpodobná, zákonodárce by jistě stanovil pro pravidelná vyšetření lhůtu jinak. Navíc je zde kompetence lékaře určit s ohledem na zdravotní stav řidiče platnost potvrzení na dobu kratší než 2 roky.

Následuje několik poznámek k dané problematice.

- ✚ Prohlídky provádí praktický lékař, u něhož je řidič registrován, případně lékař zařízení závodní preventivní péče. Nemá-li řidič takového lékaře, může požádat o zdravotní prohlídku kteréhokoliv praktického lékaře.
- ✚ Je na lékaři, jestli řidiče pošle na další vyšetření, např. oční, ušní, a další, např. toxikologické aj.
- ✚ V příloze vyhlášky č. 277/2004 Sb. jsou uvedeny nemoci, vady nebo stavy, které vylučují nebo podmiňují zdravotní způsobilost k řízení motorových vozidel.
- ✚ Lékař tuto přílohu respektuje při všech prohlídkách řidičů, včetně řidičů seniorů.
- ✚ Podle nového ustanovení § 89a zákona o silničním provozu každý lékař, který zjistí, že žadatel o řidičské oprávnění nebo držitel řidičského oprávnění je zdravotně způsobilý k řízení motorových vozidel s podmínkou nebo není zdravotně způsobilý, je povinen o této skutečnosti neprodleně informovat příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností.
- ✚ Předložení dokladu o zdravotní způsobilosti může požadovat policista (příslušník Policie ČR), a nikoliv obecní (městský) strážník či jiné orgány.
- ✚ Doklad o zdravotní způsobilosti musí předkládat řidič senior amatér. Řidič profesionál jej předkládat nemusí, jeho posudek o zdravotní způsobilosti je uložen u zaměstnavatele. Pokud však řidič profesionál starší 60 let jede soukromně, musí doklad o zdravotní způsobilosti policistovi předložit.
- ✚ Na cizince, resp. na držitele platného cizozemského průkazu, se povinnosti ohledně dokladů o zdravotní způsobilosti nevztahují – dokladem o zdravotní způsobilosti je již samotný cizozemský řidičský průkaz (což by ostatně mělo logicky platit i pro český řidičský průkaz – viz níže).
- ✚ Pokud řidič senior nemá prohlídku, hrozí mu pokuta 5 až 10 tisíc Kč ve správním řízení (blokově to řešit nejde) a zákaz činnosti na 6 měsíců až 1 rok; body se za tento přestupek nezaznamenávají. Podle § 89 zákona o silničním provozu navíc platí, že povinná osoba, která nemá platný posudek o zdravotní způsobilosti, je zdravotně nezpůsobilá k řízení motorových vozidel, což je důvodem k odnětí řidičského oprávnění.
- ✚ Pokud pouze nemá doklad u sebe (ale prohlídku má), může dostat blokovou pokutu do 2 tisíc Kč, ve správním řízení 1.500 až 2.500 Kč; body se za tento přestupek nezaznamenávají.
- ✚ Když řidič senior nemá prohlídku (nejde o případ, kdy doklad nemá u sebe) a způsobí při řízení vozidla někomu škodu, uhradí sice pojišťovna z titulu zákonného pojištění řidiče způsobenou škodu, současně však uplatní vůči řidiči tzv. právo regresu, tj. žádá na něm uhrazení částky, kterou za viníka nehody poškozenému vyplatila.
- ✚ V předpisech nikde není jednoznačně řečeno, jak má doklad o zdravotní způsobilosti vypadat. Naopak, příslušnou vyhláškou je nyní výslovně stanoveno, že posudek lze vydat i v jiném formátu a uspořádání, než je uvedeno ve vzoru (vzor obsahuje příloha k vyhlášce).
- ✚ Zákon nepožaduje, aby měl řidič u sebe posudek o zdravotní způsobilosti, hovoří pouze o dokladu, na jehož formu žádné konkrétní požadavky nestanovuje. Doklad rozhodně nemusí mít formát A4 ani obsahovat všechny údaje ve smyslu přílohy k vyhlášce č. 277/2004 Sb., ve znění pozdějších

předpisů. Postačuje, aby doklad obsahoval podstatné náležitosti posudku, tj. především údaje k identifikaci posuzované osoby, údaje o její zdravotní způsobilosti ve vztahu k jednotlivým skupinám řídičských oprávnění, datum, razítko a podpis lékaře.

- ✚ Povinnost vozit u sebe speciální „doklad o zdravotní způsobilosti“ je obecně sporná, neboť každý řidič je povinen mít u sebe při řízení motorového vozidla mj. platný řídičský průkaz, který jako veřejná listina osvědčuje držení řídičského oprávnění, tj. nejen odbornou způsobilost řidiče a plnění dalších zákonem stanovených podmínek, ale i způsobilost zdravotní. Navíc má jak Policie ČR, tak i obecní policie právo trvalého dálkového přístupu do centrálního registru řidičů, kde lze skutečnost, zda osoba je držitelem řídičského oprávnění, resp. zda předložený řídičský průkaz je platný, snadno a přímo ze silnice ověřit.*

Leden 2012